

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AZ andragoški zavod

Zajednički okvir za pružatelje obrazovanja odraslih za podršku angažmanu polaznika sa specifičnim teškoćama učenja (SpLDs)

Vodič za implementaciju SPLENDED Zajedničkog okvira za procijenjivanje i digitalnog alata (O2-T3)

Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Prosinac 2021

Ime projekta: Zajednički okvir za pružatelje obrazovanja odraslih za podršku sudjelovanja za polaznike sa SpLDs

Šifra projekta: 2020-1-SI01-KA204-075962

Povijest dokumenata

Verzije	Datum	Promjene	Vrsta promjene	Dostavljeno od strane
V1	09.12.2021	Početni dokument	Nacrt	AZM
V2	20. 12. 2021		Finalno	AZM

Informacije iz dokumenta

SpLenDEd_O2-T3_The Implementacijski priručnik_ 09-12-2021v1.0

ID Dokumenta:

Ime dokumenta: O2-T1 Zajednički Okvir za Procjenjivanje za pružatelje obrazovanja odraslih za procjenu efektivnosti obrazovanja na polaznike sa SpLD

Tip ishoda: Intelektualni ishod O2-T3

Datum isporuke: Prosinac 2021

Tip aktivnosti: Razvoj vodiča za implementaciju

Voditelj aktivnosti: Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza

Level diseminacije: Javni

Izjava o odricanju odgovornosti

Ovaj dokument je u vlasništvu SpLenDEd konzorcija. Projektni materijal razvijen je u kontekstu Projektnog menadžmenta & implementacijskih aktivnosti te se ne dozvoljava kopiranje ili distribuiranje istog u bilo kojem obliku ili na bilo koji način, bez prethodne suglasnosti SpLenDEd konzorcija.

Izvori projekta sadržani ovdje su javno dostupni pod licencom Creative Commons 4.0 BY.

Sadržaj

1. Uvod **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
2. Potreba za postupcima praćenja u vezi sa SpLds **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
3. Sustavi praćenja i ocjenjivanja obrazovanja u EU **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 3.1 SpLenDEd zemlje konzorcija **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 3.1.1 Hrvatska **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 3.1.2 Njemačka 7
 - 3.1.3 Grčka 10
 - 3.1.4 Slovenija **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 3.1.5 Švedska **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 3.2 Prenosivost ponuđenog zajedničkog okvira procjene za druge zemlje EU
Napaka! Zaznamek ni definiran.
4. Vodič kroz proces samoprocjene koji podržava SpLendED digitalni alat
Napaka! Zaznamek ni definiran.
 - 4.1 Uspostavljanje tima za ocjenjivanje **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
 - 4.2 Upute za korištenje digitalnog alata **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
5. General recommendations for adult education providers **Napaka! Zaznamek ni definiran.**
6. Reference: 18

1. Uvod

Vodič za implementaciju zajedničkog okvira za ocjenjivanje SpLenDEd (SpLenDEd CAF) jedan je od intelektualnih rezultata projekta SpLenDEd i ima za cilj podržati pružatelje obrazovanja odraslih i njihove voditeljske timove tijekom cijelog procesa ocjenjivanja koji uključuje korištenje digitalnog alata *Splended Zajednički okvir za procjenjivanje* i pruža informacije prema uspostavljanju učinkovitog tima za ocjenjivanje. Svrha Vodiča je također razraditi potrebu za postupcima praćenja, osigurati prenosivost okvira razmatranjem sustava praćenja u zemljama konzorcija SpLenDEd i drugim zemljama EU te ukazati na horizontalne europske sustave praćenja obrazovanja odraslih.

SpLenDEd alat je digitalna prilagodba Zajedničkog okvira za procjenjivanje koji detaljno opisuje čimbenike koji utječu na učinkovitost obrazovanja odraslih za polaznike sa specifičnim poteškoćama u učenju (SpLDs), specificiraju pokazatelje i kriterije za učinkovito uključivanje polaznika sa SpLD-ovima u obrazovni proces i daje opis načela ocjenjivanja uključujući kriterije, pokazatelje i verbalne opise. Namijenjen je pružateljima usluga učenja odraslih koji bi željeli procijeniti učinkovitost svog obrazovanja za polaznike sa SpLD-ovima. Predstavnici pružatelja usluga obrazovanja odraslih, treneri i rukovodeće osoblje pozvani su da ispune kratki upitnik u vezi s određenim kriterijima i dobiju jedinstvenu ocjenu koja prikazuje bodove poboljšanja ili izvrsnosti. Izrađuje se personalizirano izvješće o učinku koje se dijeli unutar obrazovne ustanove.

Detaljno čitanje o cilju projekta SpLenDEd (Zajednički okvir za pružatelje obrazovanja odraslih za podršku angažmanu polaznika sa specifičnim poteškoćama u učenju) i njegovih materijala koji opisuju pozadinske procese koji su rezultirali Zajedničkim okvirom za ocjenjivanje SpLenDEd dostupno je na web stranici projekta: <http://splended.mozello.com/> Web stranica također pruža izravan pristup SpLenDEd Digital Toolu.

1. Potreba za praćenjem postupaka u vezi sa SpLds

Specifične poteškoće u učenju često se otkrivaju u ranim školskim godinama, ali još uvijek postoji mnogo odraslih osoba u EU-u kojima nikada nije dijagnosticirana, a među državama članicama EU-a postoje značajne varijacije u udjelu dokumentiranih pojedinaca, kao i načinu na koji se dijagnosticirane osobe obrazuju. Niskokvalificirane odrasle osobe sa SpLD-om, a koje nemaju odgovarajuću potporu, mogle bi biti odvrćene od sudjelovanja u bilo kakvim aktivnostima učenja odraslih, te stoga ostaju u još većem riziku od nezaposlenosti i socijalne isključenosti.

Pružatelji obrazovanja odraslih već ulažu mnogo truda u prilagodbu potrebama učenja pojedinaca, uključujući i one sa SpLD, unatoč ograničenim sredstvima za samoprocjenu i poboljšanje. Jedan od prioriteta projekta SpLendED je pridonijeti sustavnoj evaluaciji učinkovitosti pružanja obrazovanja odraslih i nadamo se da će pružatelji obrazovanja odraslih smatrati SpLendED Digital Assessment Tool korisnim i potpornim u tom procesu. Kada se bave potrebama polaznika sa SpLD-ovima, moći će napraviti konkretnija ili ciljana poboljšanja koja sugeriraju rezultati brzog i digitalnog procesa samovrednovanja.

Odrasli učenici sa SpLD-om često nerado sudjeluju u aktivnostima učenja što ih dovodi u vrlo visok rizik od nezaposlenosti i socijalne isključenosti. Učinkoviti obrazovni programi su oni koji se posebno bave potrebama ciljnih skupina, smanjuju razlike i povećavaju angažman polaznika. SpLended Zajednički okvir za procjenjivanje omogućuje edukatorima da osmisle planove poboljšanja i provedu potrebne korake kako bi svoje programe učinili učinkovitijima za ciljnu skupinu. Nastavno i administrativno osoblje može sudjelovati u procesu kako bi se postigao dugotrajniji i značajan utjecaj na učinkovitost cjeloživotnog učenja za odrasle polaznike sa SpLD.

1. Sustavi praćenja i ocjenjivanja obrazovanja u EU

3.1 SpLenDEd zemlje konzorcija

3.1.1 Hrvatska

Ocjenjivanje unutar inkluzivnog obrazovnog sustava

Nova Uredba o osnovnom i srednjem obrazovanju polaznika s teškoćama u razvoju temelji se na načelima inkluzije i individualnog pristupa svakom polazniku s teškoćama u razvoju. Osigurava da se uvažavaju razlike među učenicima te da se škole i obrazovni sustav prilagode potrebama polaznika. Provedbom nove Uredbe želi se osigurati veća uključenost polaznika s teškoćama u razvoju u redovni obrazovni sustav. Time se želi poboljšati njihova kvaliteta života (socijalizacija i osposobljavanje za samostalan život i rad) te ih se nakon odgovarajućeg i prilagođenog obrazovanja nastoji integrirati u život u zajednici.

Uredba navodi da učenici s teškoćama u razvoju imaju pravo pohađati odgovarajuće obrazovne programe i dobiti odgovarajuću podršku tijekom školskog obrazovanja. Prikladni programi i potpora osiguravaju se u obliku programske i stručne podrške te prostornih, pedagoških i didaktičkih prilagodbi.

Praćenje SpLD-a za odrasle

Obrazovni sustav u Republici Hrvatskoj omogućuje svoj djeci, učenicima i mladima – uključujući i one s teškoćama u razvoju, pripadnike nacionalnih manjina, darovite polaznike i one u nepovoljnom položaju – uključivanje u obrazovni sustav na svim razinama, kao i daljnje obrazovanje kroz obrazovanje odraslih i programe cjeloživotnog učenja. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, zajedno s nadležnim tijelima, osigurava potrebnu programsku i stručnu pomoć koja svima omogućuje uspješno uključivanje u obrazovni sustav na području u kojem žive.

Postoji niz izvora informacija o broju osoba s intelektualnim teškoćama u Hrvatskoj. S obzirom na raspon definicija koje se koriste u različitim zakonima i nedostatak zajedničke terminologije, statistički podaci iz različitih izvora uvelike se razlikuju. Nedostatak pouzdanih statističkih informacija ozbiljna je prepreka učinkovitom kreiranju politike u ovom području; zajednička terminologija i centralizirano prikupljanje podataka o osobama s intelektualnim teškoćama trebale bi biti prioritet Vlade. Krajem 2002. godine 59.699 osoba s tjelesnim i intelektualnim invaliditetom bilo je evidentirano kao primatelji socijalne skrbi, 63 od kojih j 10.436 osoba (ili 17,5 posto) imalo intelektualne teškoće prema definicijama ICD-10 – 3.454 djece i 6 odraslih osoba.

3.1.2 Njemačka

Ocjenjivanje unutar inkluzivnog obrazovnog sustava

Članak 3. njemačkog Osnovnog zakona glasi: „Nijedna osoba ne smije biti favorizirana ili omalovažena zbog spola, roditeljstva, rase, jezika, domovine i podrijetla, vjere ili vjerskih ili političkih uvjerenja. Nijedna osoba ne smije biti u nemilosti zbog invaliditeta“. Ova uredba znači da sve skupine stanovništva (uključujući i ranjive) imaju jednako pravo sudjelovanja u životu društva, uključujući obrazovanje. Kako bi ranjivim skupinama omogućila ostvarivanje svojih prava, Njemačka je donijela niz pravnih akata i političkih dokumenata.

Godine 1997. Konferencija ministara obrazovanja i kulture pokrajina (tj. saveznih država) usvojila je Konstanzersku rezoluciju koja je procese osiguranja kvalitete proglasila središnjim pitanjem za svoj rad. Od tada su Länder (federalne države) razvile instrumente evaluacije u užem smislu, koji se mogu koristiti ovisno o cilju.

U lipnju 2006. godine Konferencija je usvojila opsežnu strategiju praćenja obrazovanja (revidiranu 2015.) koja predviđa sljedeće metode i instrumente:

- sudjelovanje u međunarodnim studijama školskog uspjeha (PIRLS/IGLU, TIMSS OŠ, PISA)
- praćenje i provedba obrazovnih standarda za primarni sektor, nižu sekundarnu razinu i Allgemeine Hochschulreife

- metode osiguranja kvalitete na razini škola
- zajedničko izvješće o obrazovanju Federacije i Ländera.

Za strukovno obrazovanje, uključujući kontinuirano obrazovanje, za osiguranje kvalitete reguliranog daljnjeg usavršavanja Federacije i nadležnih tijela, odgovorni su nadležni federalni odjeli, predstavnici zaposlenika i poslodavaca te pokrajina. Zavodi za zapošljavanje povjerali su vanjskim certifikacijskim tijelima (tzv. Fachkundige Stellen) zadaću inspekcije održavajućih tijela za kontinuirano obrazovanje u području kontinuiranog strukovnog obrazovanja koje promiče Savezna agencija za zapošljavanje (Bundesagentur für Arbeit).

Reformirana je potpora kontinuiranom obrazovanju s ciljem poboljšanja konkurencije i transparentnosti u području kontinuiranog strukovnog obrazovanja. Proširen je opseg obvezne registracije, kako bi se dodatno unaprijedila kvaliteta usluga tržišta rada, a time i učinkovitost sustava podrške politici tržišta rada. Od tada je Uredbom o akreditaciji i licenciranju za poticanje zapošljavanja (Akkreditierungs- und Zulassungsverordnung Arbeitsförderung – AZAV) reguliran odgovarajući postupak licenciranja. Prema AZAV-u, nadležna tijela (Fachkundige Stellen) moraju odlučiti, ne samo o odobrenju pružatelja kontinuiranog stručnog obrazovanja, već i o odobrenju svih pružatelja usluga koji žele ponuditi mjere aktivnog promicanja zapošljavanja prema Knjizi trećoj Socijalnog kodeksa (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – Arbeitsförderung).

Praćenje SpLD-a za odrasle

Njemačka je 2009. ratificirala Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Ona je postavila temelje za značajne normative i strukturne promjene u obrazovnom sustavu, točnije – prijelaz iz integracije u inkluziju. Međutim, prema Sabine Lauber-Pohle, ove promjene se uglavnom odnose na temu inkluzivnog obrazovanja za djecu i mlade, postupno se proširujući na predškolski odgoj i obrazovanje, na strukovno obrazovanje i visoko obrazovanje. Obrazovanje odraslih i kontinuirano učenje, prema Lauber-Pohleu, nisu u fokusu tih postupaka – uobičajene institucije za obrazovanje odraslih (osobito Volkshochschulen) uglavnom su usmjerene na podizanje vještina pismenosti i integraciju osoba s migracijskim porijeklom; naponi na uključivanju drugih ranjivih skupina nemaju sustavni karakter. Općenito, svaka savezna država dobila je priliku da sama odluči i ugradi potrebne promjene.

U 2019. godini donesena je Nacionalna strategija kontinuiranog obrazovanja (National Weiterbildungstrategie). Pod ključnim prioritetom „Ispitivanje i jačanje kvalitete i ocjene kvalitete ponude za kontinuirano obrazovanje“, navodi se da je pružanje obrazovne ponude bez prepreka važan preduvjet za osiguranje inkluzivnog kontinuiranog učenja. U tom smislu posebna se pozornost pridaje digitalnim rješenjima.

Treba napomenuti da Njemačka ima dugogodišnju tradiciju pučkih učilišta (više od 100 godina), čija je glavna misija osigurati dostupnost obrazovne ponude različitim skupinama stanovništva. U tom smislu, mogućnost sudjelovanja u obrazovanju odraslih služi i kao sredstvo za osiguranje ravnopravnog sudjelovanja u životu društva. Ovo načelo je također postavljeno u Preporukama njemačkog udruženja za obrazovanje odraslih o podizanju pristupačnosti pučkih učilišta.

Osim toga, njemačke vlasti poduzimaju ciljane mjere kako bi zadovoljile potrebe i osigurale aktivno sudjelovanje određenih ciljnih skupina u društvu. Npr., država je 2015. godine objavila Nacionalno desetljeće pismenosti i osnovnih vještina (2016.-2026.) s ciljem podizanja razine osnovnog obrazovanja i poboljšanja vještina čitanja i pisanja odraslih.

3.1.3 Grčka

Ocjenjivanje unutar inkluzivnog obrazovnog sustava

Nedavni zakonski okvir Ocjenjivanje obrazovnih ishoda škola (rujan 2021.) – ZAKON 4189/2021 uvelo je Ministarstvo obrazovanja i namijenjen je školama s učenicima do 18 godina.

Sadrži 11 članaka. Glavne teme su:

1. Cilj i zadaci internog vrednovanja i samovrednovanja škola.
2. Planiranje – Provedba – Ocjenjivanje obrazovnih ishoda
3. Funkcije – tematska os i indeksi za unutarnje ocjenjivanje i samovrednovanje škola.
4. Postupci kolektivnog planiranja škola

5. Postupak internog ocjenjivanja i samovrednovanja škola
6. Interno ocjenjivanje škola od strane obrazovnih konzultanata s pedagoškim odgovornostima
7. Vanjsko ocjenjivanje škola od strane nadzornika za kvalitetu obrazovanja i regionalnog nadzornika za kvalitetu obrazovanja
8. Koordinacija i praćenje
9. Digitalna primjena Instituta za obrazovnu politiku za kolektivno planiranje, interno i vanjsko ocjenjivanje na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini
10. Provedba postupaka ocjenjivanja
11. Odredbe za školsku godinu 2021.-2022

Praćenje SpLD-a za odrasle

Zakon 490/20/02/2017 Okvir kvalitete obrazovnih programa za strukovno obrazovanje, između ostalog, naglašava u stavcima 2. članka 1., 2., 3., 4. da obrazovni programi trebaju uzeti u obzir sljedeća načela:

- treba biti prilagođen specifičnostima populacije koja uči odrasle i slijediti temeljna načela obrazovanja odraslih;
- raznolikost populacije koja uči u smislu kulturnih, financijskih, društvenih i geografskih karakteristika koje proizlaze iz iskustava, znanja i vještina;
- individualne razlike među učenicima (profil učenja, spremnost itd.), interesi i bilo koja društvena i kulturna pozadina koje proizlazi iz iskustava učenja i osposobljavanja, kao i alternativnih metoda pristupa i evaluacije učenja;
- prethodno iskustvo učenja i obuke.

Također, u odnosu na evaluaciju programa obrazovanja odraslih, Institucija obrazovne politike i Glavno tajništvo cjeloživotnog učenja i Mladi odgovorni su na principu planiranja, provere i učinkovitosti. Također, obrazovni centri za odrasle dužni su svake godine pristupiti internoj samoprocjeni i vanjskoj procjeni.

3.1.4 Slovenija

Ocjenjivanje unutar inkluzivnog obrazovnog sustava

Pristup uveden u Sloveniji prepoznaje potrebe polaznika s posebnim obrazovnim potrebama (SEN) kao teškoće, prepreke i/ili poremećaje koji zahtijevaju promjene ili prilagodbe u polaznikovom okruženju ili prilagodbu istih potrebama polaznika.

Smjernice za polaznike s posebnim potrebama (2000., uključujući izmjene i dopune 2006. i 2007.) definiraju grupe polaznika sa posebnim potrebama na sljedeći način:

- Učenici s intelektualnim teškoćama
- Slijepi učenici i učenici s oštećenjem vida
- Gluhi učenici i učenici s oštećenjem sluha
- Učenici s govornim problemima
- Učenici s tjelesnim invaliditetom
- Učenici s dugotrajnim bolestima
- Učenici s problemima u učenju u određenim područjima obrazovanja
- Učenici s emocionalnim poremećajima i poremećajima u ponašanju.

Zakon se temelji na načelu da se potrebe polaznika moraju prepoznati što je prije moguće te da je intervencija u ranom djetinjstvu dinamičan proces. Prepoznavanje potreba polaznika i rana intervencija događaju se istovremeno.

Učenicima se priznaje da imaju SEN kada dobiju službenu odluku Državnog zavoda za obrazovanje Slovenije (NEIS). Roditelji obično traže uvođenje službenih postupaka usmjeravanja za polaznike sa posebnim potrebama, ali to mogu zatražiti i škole ili sami učenici (od 15 godina).

Praćenje SpLD-a za odrasle u Sloveniji

Institut za disleksiju pruža mogućnost odraslima da sudjeluju u postupcima testiranja koji su razvijeni za identifikaciju moguće disleksije ili skotopskog

sindroma. Institut podiže svijest o neurološkom porijeklu osoba sa SpLD, obrascima njihovih kognitivnih sposobnosti i identifikaciji njihovih snaga i slabosti. Odrasli se obraćaju Zavodu jer imaju poteškoća i željeli bi točno znati koje su njihove poteškoće, kako bi se što učinkovitije nosili s njima u svakodnevnom životu. Nakon završetka postupka testiranja koje provodi klinički psiholog, odrasli mogu pismeno dobiti mišljenje stručnjaka o svojim SpLD-ovima. Ispitivanje i izdavanje certifikata, usluge su koje mora financirati naručitelj jer se te usluge ne subvencioniraju iz javnog izvora.

3.1.4 Švedska

Ocjenjivanje unutar inkluzivnog obrazovnog sustava

Lokalne općine su organizacijski neovisne. Postoje različiti načini za identificiranje i istraživanje individualnih potreba za posebnom podrškom.

Prema Zakonu o obrazovanju, svaka škola mora imati zdravstveni tim polaznika pod vodstvom glavnog učitelja. Ovi timovi rade na prevenciji, intervenciji i kompenzaciji za polaznike s obrazovnim potrebama. Učenicima, roditeljima i školskom osoblju na raspolaganju su zdravstvene službe i psiholozi. Postoje redoviti zdravstveni pregledi za svu djecu.

Roditelji odobravaju dugotrajnija ili detaljnija istraživanja psihologa ili medicinskog osoblja. Mora im se ponuditi forum za konzultacije, kako bi utjecali na obrazovanje svog djeteta. Svaka predškola i škola mora sadržavati jedan ili više foruma za konzultacije s učenicima i skrbnicima. Unutar ovih foruma, učenici i skrbnici moraju biti obaviješteni o prijedlozima te im se mora dati prilika da daju svoj komentar prije donošenja odluka. Voditelj je odgovoran za forume za savjetovanje i informiranje te za osiguravanje ispunjenja obveza konzultacija.

Općinska skrb o djeci, predškolske aktivnosti, obvezno školovanje, centri za izvanškolsko obrazovanje i centri za mlade često su dio iste organizacije sa zajedničkim školskim odborom. Često je nekoliko ovih aktivnosti integrirano, a osoblje organizira zajednički rad. To omogućava potpuni pregled svakog polaznika. Uobičajena je praksa osigurati potrebe polaznika u bliskoj suradnji s njihovim roditeljima. Zakon o obrazovanju (Skollagen 2010:800 13 §) navodi važnost sudjelovanja roditelja u planiranju obrazovanja polaznika.

Praćenje SpLD-ova za odrasle u Švedskoj

Švedska udruga za disleksiju je neprofitna, nacionalna organizacija s članovima diljem zemlje.

Švedska udruga za disleksiju osnovana je 1989. godine. Članovi su prvenstveno ljudi koji rade s djecom ili odraslima koji imaju ozbiljne poteškoće u čitanju i pisanju. Članovi su učitelji, defektolozi, logopedi, liječnici i psiholozi. Udruga je, međutim, otvorena za sve.

Udruga ima za cilj širiti znanje i svijest o disleksiji, provoditi aktualna istraživanja u praksi u obrazovnim okruženjima te pratiti i štiti interese osoba s disleksijom.

Švedska udruga za disleksiju radi u bliskoj suradnji sa Švedskom zakladom za disleksiju koja se sastoji od međunarodno istaknutih istraživača koji osvještavaju probleme povezane s disleksijom iz svojih posebnih područja stručnosti. Udruga surađuje sa Švedskom federacijom za osobe s poteškoćama u čitanju i pisanju/disleksiji (Dyslexiförbundet FMLS), te Udrugom roditelja za djecu s disleksijom (FDB).

3.2 Prenosivost ponuđenog zajedničkog okvira procjene na druge zemlje EU

Uspoređujući sustave praćenja i ocjenjivanja obrazovanja zemalja partnera SpLended konzorcija, može se primijetiti da je, iako možda postoje neke sličnosti u procesima, nemoguće povući paralele među njima. Svaka država slijedi svoja pravila i direktive za inkluzivno obrazovanje definirane zakonom. Ono što možemo reći je da su za mlađe naraštaje procesi dijagnosticiranja poteškoća u učenju sustavni i dobro uspostavljeni, dok je obično na odraslima kod kojih se sumnja na specifične poteškoće u učenju ili na njihovoj okolini koja ih podržava, da pokrenu proces ocjenjivanja.

SpLended zajednički okvir za procjenjivanje i digitalni alat osmišljeni su da podrže proces optimizacije ponude obrazovanja odraslih za potrebe odraslih polaznika sa SpLD-ovima na način koji je lako prenosiv u bilo koju zemlju. Što se tiče dostupnosti, okvir i alat su otvoreno licencirani i dostupni u digitalnom obliku na pet jezičnih verzija: hrvatski, engleski, njemački, grčki i švedski. Sadržaj 10 kriterija samoprocjene definira opće potrebe odraslih osoba sa SpLD.

U zemljama bez sustavno uspostavljenog procesa dijagnosticiranja SpLD-a kod odraslih, ustanove za obrazovanje odraslih mogu imati koristi od SpLended CAF,

posebno kada ustanove sumnjaju da bi se polaznik mogao susresti s takvim poteškoćama u učenju. Također, u zemljama s dobrom dostupnošću i strukturom troškova niskog praga, ustanove za obrazovanje odraslih suočene su sa značajnim izazovima pri planiranju programa inkluzivnog učenja budući da se programi moraju temeljiti na potrebama sudionika i ispunjavati zahtjeve tržišta.

Potrebno je daljnje ujednačavanje pristupa (uključujući zajedničke kriterije za evidentiranje, prikupljanje i evaluaciju) prema uključivanju u obrazovanje odraslih. CAF može pomoći organizacijama da postanu svjesnije potreba povezanih sa SpLD-ovima i važnosti praćenja razvoja osoba sa SpLD-ovima.

Priroda CAF-a i njegova fleksibilnost čine ga kompatibilnim s različitim procesima osiguranja kvalitete, unutarnjim i vanjskim. Digitalni alat pruža rezultate koji su mjerljivi u usporedivim, jer pružatelji obrazovanja odraslih mogu ponoviti proces samoocjenjivanja bez ograničenja.

4. Vodič kroz proces samoocjenjivanja koji podržava SpLendED Digital Tool

4.1 Uspostavljanje tima za ocjenjivanje

Uspostavljanje tima za ocjenjivanje unutar ustanove koja pruža obrazovne programe za odrasle može se vidjeti kao 1. korak prema formaliziranju procesa samoocjenjivanja. Broj članova osoblja koji čine tim za ocjenjivanje ovisi o veličini ustanove i dostupnosti osoblja. Predlažemo uključivanje predstavnika menadžmenta, nastavnog i administrativnog osoblja. Važno je da tim radi sa zadacima koji su jasno definirani i posebno dodijeljeni njegovim članovima. Početni zadatak tima je izraditi akcijski plan koji se sastoji od popisa svih zadataka podržanih kontrolnom listom, vremenskog rasporeda ili rokova za svaki zadatak koji treba dovršiti i kratkog postupka evaluacije za svaki dovršeni zadatak. Zadaci u akcijskom planu odnose se na dovršavanje okvira procjene: tumačenje rezultata, dijeljenje rezultata sa svim osobljem, iskorištavanje rezultata unutar institucije i priprema planova poboljšanja.

4.2 Upute za korištenje digitalnog alata

Rezultati samoprocjene dostupni su timu za ocjenjivanje uz korištenje digitalnog alata SpLenDEd Assessment Framework. Riječ je o interaktivnom alatu prilagođenom korisniku koji se sastoji od kratkih pitanja koja se odnose na posebna područja unutar obrazovnog instituta o učinkovitosti obrazovanja u radu sa SpLD učenicima i daje rezultate u obliku dijagrama zajedno s objašnjenjima.

Alat za digitalno ocjenjivanje jednostavan je za korištenje i dostupan je na engleskom, hrvatskom, njemačkom, grčkom, slovenskom i švedskom jeziku. Za dovršetak postupka potrebno je otprilike 10 minuta. Alat ne zahtijeva nikakve osobne podatke i ne pohranjuje podatke na „cloudu“ ili na digitalnim poslužiteljima. Nisu potrebni niti traženi tehnički preduvjeti. Besplatno je i ne zahtijeva lozinku ili registraciju.

Korisnik se vodi kroz proces samoocjenjivanja koji se sastoji od 30 ocjenjivačkih pitanja podijeljenih u 10 kriterija koji su:

1. Testiranje i rana identifikacija SpLD-ova
2. Prepoznavanje snaga i potencijala SpLD-ova
3. Osiguravanje post-obrazovnog napretka polaznika
4. Svijest o instituciji i dopiranje do polaznika
5. Stalno usavršavanje odgajatelja odraslih
6. Učinkovita komunikacija i prepoznavanje potreba polaznika
7. Metode i oblici provedbe edukacije za polaznike SpLDs
8. Sustavno osiguranje kvalitete
9. Osiguravanje potrebnih prilagodbi
10. Ažuriran i prilagođen kurikulum

Odgovori su dati u obliku skale (od 1 do 5) koji odgovara bodovima dodijeljenim i zbrojenim alatom: U potpunosti se ne slažem (1 bod), Donekle se ne slažem (2 boda), Niti se ne slažem niti se slažem (3 boda), Donekle se slažem (4 boda i potpuno se slažem (5 bodova).

Rezultati se daju automatski i temelje se na zbroju postignutom za svaki kriterij. Rezultate korisnik može preuzeti u PDF obliku.

Brojčani rezultati se tumače na sljedeći način:

- Za postignuta 1-3 boda: „Obratite pažnju na ovaj kriterij. Preporuča se da to stavite na svoj najviši prioritet.“
- Za postignutih 4-9 bodova: “Napravili ste određeni napredak u ovom području, ali ima prostora za napredak. Vrijeme je da se preispita i radi više na ovom kriteriju.”
- Za postignutih 10-12 bodova: “Napreduješ jako dobro! Ali još više razvoja je moguće za postizanje izvrsnosti.”
- Preko 12 postignutih bodova: “Čestitamo! Vi ste stručni u ovom području, preporučujemo vam da nastavite ovim putem i podijelite svoje rezultate kao dobru/najbolju praksu s drugim institucijama, ako to želite.”

Smjernice daju općenite savjete za poboljšanje predanosti cijele institucije.

5. Opće preporuke za pružatelje obrazovanja odraslih

Na temelju 10 kriterija relevantnih za učinkovitost obrazovne ponude pružatelja obrazovanja odraslih saželi smo 10 preporuka koje treba slijediti kako bi se postiglo inkluzivno obrazovanje upućenih učenicima sa SpLD:

1. Omogućite svojim učenicima da se testiraju na SpLD-ove bilo u vašoj ustanovi ili u relevantnom centru za testiranje,
2. Motivirajte polaznike sa SpLD-ovima priznavanjem njihovog uspjeha različitim metodama, obratite pozornost na njihove već postojeće vještine i slavite različitost među svim učenicima,
3. Slijedite post-obrazovni razvoj/put svojih polaznika i usredotočite se na njihovu neovisnost i sposobnost da se sami nose s poteškoćama,

4. Uvedite brojne kanale kako biste osigurali najširi mogući doseg putem svojih mreža ili izravno učenicima sa SpLD-ovima ili drugim grupama polaznika u nepovoljnom položaju,
5. Podržite svoje osoblje u njihovom kontinuiranom obrazovanju i usavršavanju tako što ćete im omogućiti pristup relevantnim obrazovnim programima ili programima osposobljavanja i projektima,
6. Odredite prioritete, razumite i prepoznajte potrebe svojih polaznika učinkovito komunicirajući s njima,
7. Koristiti moderne metode učenja utemeljene na dokazima i osigurati inkluzivno okruženje za učenje za sve polaznike,
8. Sustavno mjerite kvalitetu i učinkovitost svojih obrazovnih usluga praćenjem različitih pokazatelja osiguranja kvalitete,
9. Osigurati dostupnost svojih prostorija, metoda i programa za učenje
10. Budite otvoreni i fleksibilni pri razvoju kurikuluma, uključite razvoj mekih vještina i koristite prilagođene postupke evaluacije za polaznike sa SpLD-ovima.

Vodič za najbolju praksu za poboljšanje učinkovitosti pružanja učenja i uključenosti za odrasle polaznike sa SpLD-ovima bit će dostupan tijekom trajanja projekta SpLendED. Pružit će koristan izvor informacija i primjera o tome kako institucija može poboljšati svoju učinkovitost. Pružatelji obrazovanja odraslih također će biti pozvani da izrade planove poboljšanja, potpišu memorandum o suradnji, doprinesu *benchmarking* repozitoriju i/ili koriste repozitorij kao izvor informacija o poboljšanju obrazovne ponude.

Izvori:

- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf

- <https://www.european-agency.org/country-information/croatia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- Rights of People with Intellectual Disabilities, Access to Education and Employment, Croatia, Monitoring Report, 2005.
- https://www.opensocietyfoundations.org/uploads/4c6cdee9-61ce-47e5-a230-5df040d5720b/croatia_2005_0.pdf
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-25_en
- https://www.bmbf.de/files/NWS_Strategiepapier_barrierefrei_DE.pdf
- *Pohle S. (2019). Dimensionen einer inklusiven, allgemeinen Erwachsenenbildung:*
https://www.wbv.de/journals/zeitschriften/hessische-blaetter-fuer-volksbildung/artikel/shop/detail/name/_/0/1/HBV1901W007/facet/HBV1901W007////////nb/0/category/736.html
- https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-27_en
- <https://www.european-agency.org/country-information/slovenia/assessment-within-inclusive-education-systems>
- <https://www.european-agency.org/country-information/sweden/assessment-within-inclusive-education-systems>